

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä syyskuuta 2023

933/2023

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta

Ympäristöministeriön päätöksen mukaisesti säädetään luonnonsuojelulain (9/2023) 101 §:n 3 momentin ja 103 §:n 7 momentin nojalla seuraavasti:

1 §

Luonnonarvovastaavuus

Hyvityksen luonnonarvovastaavuus arvioidaan sekä laadullisesti että määrällisesti.

Luonnonarvohehtaarilla tarkoitetaan luonnonarvovastaavuuden arviointiyksikköä, joka osoittaa alueen hehtaarikohtaista luonnonarvoa suhteessa hehtaariin luonnontilaisessa tai luonnontilaiseen verrattavassa tilassa olevaa aluetta. Alueen luonnonarvohehtaarien määrä on sen pinta-ala kerrottuna luonnonarvon tilalla.

2 §

Luonnonarvon tilan arviointi

Luonnonarvon tila arvioidaan kymmenesosin nousevissa luokissa, joissa alin luokka 0 on täysin luonnontilansa menettänyt alue ja ylin luokka 1 on luonnontilainen tai luonnontilaiseen verrattava alue. Jos luonnonarvon tilaa ei voida varmuudella arvioida johonkin luokkaan, se arvioidaan vaihtoehtoisista ylempään luokkaan.

Kunkin luontotyyppin tila arvioidaan liitteessä 1 tarkoitettujen luontotyyppiryhmien ominaispiirteiden painotettuna keskiarvona, jossa ensisijaisen ominaispiirteen painoarvo on kaksinkertainen.

Eliölajin elinympäristön ominaispiirteet määritetään yksittäistapauksellisesti parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon perusteella.

3 §

Heikennettävän alueen luonnontilan muutoksen arviointi

Heikennettävän alueen luonnonarvojen muutos arvioidaan luonnonarvohehtaareina kertomalla kunkin luonnonarvon 2 §:n mukaisesti arvioidun tilan ja heikentävien toimenpiteiden seurauksena muodostuvan tilan erotus heikentyvän luonnonarvon pinta-alalla.

Heikennettävän luonnonarvon uhanalaisuus huomioidaan kertomalla arvioitu heikennyksen määrä uhanalaisuuskertoimella, joka on:

- 1) 1,52 äärimmäisen uhanalaiselle luontotyyppille;
- 2) 1,14 erittäin uhanalaiselle luontotyyppille;
- 3) 1,03 vaarantuneelle luontotyyppille;
- 4) 8 äärimmäisen uhanalaiselle eliölajille;
- 5) 1,4 erittäin uhanalaiselle eliölajille;

6) 1,03 vaarantuneelle eliölajille.

Eliölajin ja luontotyyppin uhanalaisuusluokka määrittyy kunkin viimeisimmän kansallisen uhanalaisuusarvioinnin perusteella.

4 §

Hyvitysalueen luonnontilan muutoksen arviointi

Hyvitysalueella tuotettavien luonnonarvojen laatu ja määrä arvioidaan luonnonarvohehtaareina kertomalla kunkin luonnonarvon hyvittäville toimenpiteillä ja suojeluhyvityksellä tuotettavan tilan muutos sen pinta-alalla.

Luonnonarvon tilan muutos on 2 §:n mukaisesti ennen hyvittäviä toimenpiteitä ja suojelua arvioidun tilan ja hyvittävien toimenpiteiden sekä suojelun toteutuksella tavoiteltavan tilan erotus. Tavoiteltava tila määritetään perustuen parhaaseen tieteelliseen tietoon siitä, mikä on kunkin luonnonarvon vaste hyvittäviin toimenpiteisiin ja suojeluun. Tavoiteltavan tilan määrittämisessä huomioidaan tieteellinen epävarmuus.

Jos tavoiteltavaa tilaa ei ole täysimääräisesti saavutettu siihen mennessä, kun luonnonsuojelulain (9/2023) 104 §:ssä tarkoitettua asiaa ratkaistaan, luonnonarvon tilan muutoksena hyväksytään hyvittäville toimenpiteillä ja suojelulla vasteen perusteella arvioitu siihenastinen muutos ja vasteen perusteella arvioitu vuosittaisten kumuloituvien hyötyjen keskiarvo seuraavien 30 vuoden ajalta.

5 §

Uhanalaisen luonnonarvon luonnonarvovastaavuus

Luonnonsuojelulain 101 §:n 2 momentissa tarkoitettuna uhanalaista luontotyyppiä vastaavana pidetään luontotyyppiä, joka kuuluu samaan luontotyyppiryhmään asetuksen liitteessä 2 kuin heikennettävä luontotyyppi. Jos sellaista ei ole, vastaavana voidaan hyväksyä parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon perusteella muu saman pääryhmän luontotyyppi.

Uhanalaisen eliölajin elinympäristön luonnonarvovastaavuus arvioidaan yksittäistapauksellisesti parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon perusteella.

6 §

Hyvityssuunnitelma

Luonnonsuojelulain 103 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot esitetään:

- 1) yksilöimällä kiinteistö ja sen omistajan tiedot;
- 2) toimittamalla hyvitysaluetta koskeva kartta tai sen paikkatieto koneluettavassa muodossa ja osoittamalla parannettavien luonnonarvojen sijainti;
- 3) ilmoittamalla luonnonarvojen tila tämän asetuksen 2 §:ssä tarkoitettun arvioinnin mukaisesti.

Luonnonsuojelulain 103 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettut tiedot esitetään:

- 1) ilmoittamalla hyvittäville toimenpiteillä ja suojeluhyvityksellä tavoiteltava luonnonarvojen tila tämän asetuksen 3 §:ssä säädetyn mukaisesti ja ilmoittamalla arvion perusteena oleva tieto;
- 2) ilmoittamalla arvio tuotettavien luonnonarvohehtaareiden määrästä.

7 §

Hyvityksen maantieteellinen vastaavuus

Luonnonsuojelulain 101 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut metsäkasvillisuusvyöhykkeiden osa-alueet ovat:

- 1) hemiboreaalin lounainen rannikkomaa;
- 2) eteläboreaalin Lounaismaa–Pohjanmaan rannikko;
- 3) eteläboreaalin Järvi-Suomi;
- 4) keskiboreaalin Pohjanmaa;
- 5) keskiboreaalin Pohjois-Karjala–Kainuu;
- 6) keskiboreaalin Lapin kolmio;
- 7) pohjoisboreaalin Koillismaa;
- 8) pohjoisboreaalin Peräpohjola;
- 9) pohjoisboreaalin Metsä-Lappi;
- 10) pohjoisboreaalin Tunturi-Lappi.

Luonnonsuojelulain 101 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut merialueet ovat:

- 1) Perämeri;
- 2) Merenkurkku;
- 3) Selkämeri;
- 4) Ahvenanmaa–Saaristomeri;
- 5) Suomenlahti.

Luonnonsuojelulain 101 §:n 1 momentin 1 kohdassa päävesistöalueella tarkoitetaan vesienhoitoalueista annetun valtioneuvoston asetuksen (1303/2004) liitteessä 1 tarkoitettuja vesistöalueita. Mainitussa säännöksessä vesimuodostumatyyppillä tarkoitetaan vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 10 §:ssä tarkoitettuja pintavesityyppejä.

8 §

Saamelaisyhteisön alue

Luonnonsuojelulain 101 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun saamelaisyhteisön alue määritellään heikennyksen kohteena olevalla alueella asuvien sekä elinkeinoa tai kulttuuria harjoittavien saamelaisten, saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 1 §:ssä tarkoitetun saamelaiskäräjien ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen välisessä neuvottelussa.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä 15 syyskuuta 2023.

Helsingissä 1.9.2023

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

Lainsäädäntöneuvos Leila Suvantola

Luontotyyppiryhmien ominaispiirteet

Pääryhmä: Itämeri	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Kovat pohjat (myös monivuotisten levien tai sammalten luonnehtimat kovat pohjat, selkärangattomien luonnehtimat kovat pohjat, yksivuotisten rihmalevien luonnehtimat pohjat, kultajouhi- ja jouhilevähohjat, yhteyttävien mikroeliöiden ja laiduntavien kotiloiden luonnehtimat pohjat)	*Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Päällykslevät, irtonaisen sedimentin määrä Näkösyvyys Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus sekä muut ihmispaineet Pohjien haitalliset sessiilit vieraslajit
Kasvillisuuden luonnehtimat pehmeät pohjat (myös letkulevähohjat)	*Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Päällykslevät, irtonaisen sedimentin määrä Näkösyvyys Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus, muut ihmispaineet Pohjien haitalliset sessiilit vieraslajit Helofyyttien ja kelluslehtisten aiheuttama luontaiseen sukkessioon kuulumaton umpeenkasvu Matalien merenlahtien pohjilla lisäksi: ympäröivän valuma-alueen vaikutus
Muut pehmeät pohjat (myös selkärangattomien luonnehtimat pehmeät pohjat ja muunlaiset pohjat)	*Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Pohjan happivaje Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus (esim. ruoppaus, läjitys), muut ihmispaineet
Riutat ja hiekkasärkät	*Pohjaeliöstön edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, tiheys, peittävyys, biomassa, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Päällykslevät, irtonaisen sedimentin määrä Näkösyvyys Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus, muut ihmispaineet
Fladat, kluuvit, jokisuistot	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja lajistorakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Kynnyksen tila (fladat) Muokkaus, rakentaminen ja muu ihmispaine Ympäröivän valuma-alueen vaikutus

Pääryhmä: Itämeren rannikko	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Itämeren kallio- ja kivikkorannat, hiekkarannat ja dyynit, eloperäiset rantavallit, Itämeren niitty-, ilmaversois- ja pensaikkorannat, rannikon dyynisarjat, ulkosaariston saaret ja luodot, lintusaaret, Itämeren harjusaaret	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Rihmalevämassan kertyminen rantaan Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikeus Haitalliset vieraskasvilajit
Rannikon primäärisukkessiometsät, metsäiset dyynit	*Puuston rakennepiirteet (monilajisuus, eri-ikäisyys, kerroksellisuus, vyöhykkeisyys, satunnainen tilajakauma) lisäksi metsäisten dyynien seuraavat puuston rakennepiirteet: lahoppuun määrä ja jatkumo, puoliavoimuus, iäkäs puusto, tuulen vaikutus *Sijainti kehityssarjassa (primäärisukkessiometsät) Lahoppuusto (primäärisukkessiometsät) Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikeus Haitalliset vieraskasvilajit
Pääryhmä: Sisävedet ja rannat	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Järvet	<u>Järvet, joille soveltuu vesipuitedirektiivin (VPD) mukainen ekologisen tilan luokitus seuraavilla mittareilla:</u> *VPD: vesikasvillisuus *VPD: hydromorfologinen muuttuneisuus *VPD: pohjaeläimistö *Valuma-alueen tila <u>Järvet, joille VPD-tilaluokitus ei sovellu:</u> *Vesi- ja rantakasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Valuma-alueen tila *Vedenpinnan taso ja vaihtelu *Umpeenkasvu *Haitalliset vieraslajit Ranta- ja lähivyöhykkeen luonnontilaa muuttaneiden tekijöiden vaikutus Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus

Lammet	*Vesi- ja rantakasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Valuma-alueen tila *Vedenpinnan taso ja vaihtelu *Umpeenkasvu *Haitalliset vieraslajit *Ranta- ja lähivyöhykkeen luonnontilaa muuttaneiden tekijöiden vaikutus - Vesirakentaminen ja pohjan muokkaus
Lähteikköluontotyypit	*Lähdevaikutteinen pinta-ala - Antoisuus - Pintavesivaikutus ja veden laatu - Lähiympäristön tilaan vaikuttava ihmistoiminta - Lähteikön tilaan vaikuttava ihmistoiminta - Pohjaveden purkaumien sijainti
Virtavedet (joet, purot ja pikkujoet, norot)	*Uoman rakennepiirteet luontotyyppille ja paikallisolosuhteille ominaisella tavalla ja niiden muuttuminen ihmistoiminnan vuoksi *Valuma-alueen tila - Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) - Ranta- ja lähivyöhykkeen tilaa muuttaneen ihmistoiminnan vaikutus - Säännöstely - Esteettömyys
Sisävesirannat	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Vedenpinnan tason vaihtelu *Rakentaminen, muokkaus, muu ihmisvaikutus - Haitalliset vieraskasvilajit
Pääryhmä: Suot	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Nevat, letot, soiden luontotyyppiyhdistelmät (avosuot)	*Vesitalous *Suon suhde ympäristöönsä *Suokasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Umpeenkasvu - Muu ihmisvaikutus

Korvet, nevakorvet, rämeet, nevarämeet, luhdat (puustoiset suot)	*Vesitalous *Suon suhde ympäristöönsä *Suokasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Puuston rakenne (puuston tiheys, ikä- ja kauma, tilajakauma, latvuserroksellisuus, lajijakauma) Lahopuun määrä Muu ihmisvaikutus
Pääryhmä: Metsät	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Kangasmetsät, lehdot, sisämaan tulvametsät	*Kehitysluokka *Luontotyyppille ominaiset puuston rakennepiirteet (eri-ikäisyys, latvuserroksellisuus, satunnainen tilajakauma, palojäljet, monilajisuus) *Luontotyyppille ominainen lahopuun määrä ja rakennepiirteet (jatkumo, järeä lahopuu, monilajisuus) Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) (*lehdot ja jalopuulehdot, harjumetsien valorinteet, sisämaan dyynimetsät, serpentiinivaikutteen maapohjan metsät) Järeiden puiden määrä Haitalliset vieraskasvilajit Muu ihmisvaikutus Vesitalous (kosteat lehdot) *Tulvaolosuhteet (sisämaan tulvametsät)
Pääryhmä: Kalliot ja kivikot	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Karut ja keskiravinteiset kalliot pois lukien ranta- ja tunturikalliot	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Muu ihmisvaikutus Puusto (puustoiset kalliot)

Kalkki- ja serpentiinikalliot poislukien tunturialueet	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Vaatelias putkilokasvi- ja/tai sammal- ja/tai jäkälälajisto Kallion morfologinen monimuotoisuus (karuilla kallioilla*) Kallion morfologinen monimuotoisuus Muu ihmisvaikutus Puustoisilla kallioilla lisäksi: puusto
Karut ja keskiravinteiset kalliojyrkänteet, kalkki- ja serpentiinikalliojyrkänteet	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Varjostus ja mikroilmaston vakaus (varjoiset jyrkänteet) Jyrkänteen morfologinen monimuotoisuus (karuilla kalliojyrkänteillä*) Puusto jyrkänteessä ja sen alla (puustoiset jyrkänteet) *Vaatelias putkilokasvi- ja/tai sammal- ja/tai jäkälälajisto (kalkki- ja serpentiinikalliojyrkänteet)
Kivikot	Koko ja vaihtelevuus *Vaatelias putkilokasvi- ja/tai sammal- ja/tai jäkälälajisto (kalkki- ja serpentiinikivikot)
Pääryhmä: Perinnebiotoopit	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Nummet, kalliokedot, kedot, tuoreet niityt, kosteat niityt, suoniityt, merenrantaniityt, lehdesniityt, hakamaat, metsälaitumet, tulvaniityt, järven- ja joenrantaniityt	Perinnemaisemainventoinnin mukainen arvoluokka Jos ei arvoluokkaa: *Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) *Huomionarvoinen lajisto *Rehevöityminen ja miinuslajit Ei rehevöittävä niitto tai laidunnus, tai muu vastaava hoito Umpeenkasvu Haitalliset vieraskasvilajit *Puuston ja pensaston edustavuus (lehdesniityt, hakamaat, metsälaitumet) *Tulvaolosuhteet (tulvaniityt)

Pääryhmä: Tunturit	
<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>	<i>Ominaispiirteet (*ensisijaiset)</i>
Tunturikoivikot, tunturikoivupensaikot, erillishaavikot	*Puuston rakenne ja uudistuminen *Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Muu ihmisvaikutus
Erillismetsiköt (ei erillishaavikot)	*Luontotyyppille ominainen puuston rakenne (eri-ikäisyys, kerroksellisuus, satunnainen tilajakauma, lahoppuuta havaittavissa, ikivanhoja puita) Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Muu ihmisvaikutus
Tunturikangaspensaikot (ei tunturikoivupensaikot), tunturikankaat, tunturien heinäkankaat, tunturiniityt, lumenviipymät ja -pysymät	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Muu ihmisvaikutus
Kuviomaat, vuotomaat, routanummet	*Routimisen vaikutus Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne (runsaus, peittävyys, lajien/lajiryhmien runsaussuhteet) Muu ihmisvaikutus
Tunturien dyyni- ja deflaatioalueet, tunturien karut ja keskiravinteiset kalliot ja kivikot, tunturien kalkkikalliot ja -kivikot, tunturien serpentiinikalliot ja -kivikot	*Kasvillisuuden edustavuus: lajisto ja kasvillisuuden rakenne *Vaatelias putkilokasvi- ja/tai sammal- ja/tai jäkälälajisto (serpentiinikalliot ja -kivikot) Muu ihmisvaikutus Haitalliset vieraskasvilajit

Luontotyyppiryhmät, joissa uhanlainen luontotyyppi voidaan hyvittää saman luontotyyppiryhmän yhtä uhanalaisella tai uhanalaisemmalla luontotyyppillä

<i>Pääryhmä</i>	<i>Luontotyyppiryhmä / luontotyyppiyhdistelmä</i>
Itämeri	Kovat pohjat
	Kasvillisuuden luonnehtimat pehmeät pohjat
	Muut pehmeät pohjat
	Fladat ja kluuvit
Itämeren rannikko	Hiekkarannat ja dyynit
	Eloperäiset rantavallit
	Itämeren luontaiset niittyraunnot, merenrantojen ilmaversoiskasvustot ja rannikon ja saariston pensaikat
	Rannikon primäärisukessiometsät
Sisävedet ja rannat	Vähähumuksiset järvet ja harjulammet
	Humusjärvet ja humuslammet
	Runsasravinteiset järvet ja runsasravinteiset lammet
	Lähteikköluontotyypit
	Puot ja pikkujot
	Joet
Suot	Korvet ja nevakorvet pois lukien letto- ja lehtokorvet
	Rämeet ja nevarämeet pois lukien lettorämeet ja lettonevarämeet
	Nevat pois lukien lettonevat
	Letot, letto- ja lehtokorvet, lettorämeet, lettonevarämeet ja lettonevat
	Luhdat
Metsät	Lehdot
	Kangasmetsät
Kalliot ja kivikot	Karut ja keskirasvinteiset kalliot pois lukien ranta- ja tunturikalliot
	Kalkkikalliot ja -kivikot
	Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikat
Perinnebiotoopit	Nummet, kedot ja kalliokedot
	Tuoret niityt ja kosteat niityt
	Järven- ja joenrantaniityt, merenrantaniityt ja tulvaniityt
	Lehdesniityt ja hakamaat
	Metsälaitumet

Tunturit	Tunturikoivikot poislukien lehtomaiset tunturikoivikot ja tunturikoivu-lehdot
	Lehtomaiset tunturikoivikot ja tunturikoivulehdot
	Tunturikankaat
	Lumenviipymät ja lumenpysymät